

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 13/03/2024

Αρ. πρωτ.: 2/1195

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: Ως Π.Α.

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθ. 2418/02-01-2024 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Μιχ. Κατρίνης**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο της νέας ΚΑΠ 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ), στο οποίο ενσωματώνονται οι αναπτυξιακές προτεραιότητες για τον αγροδιατροφικό τομέα της χώρας μας, έχει καταρτιστεί μετά από εντατική προετοιμασία και μία εκτεταμένη περίοδο διαβούλευσης (13 Συνδιασκέψεις στις αντίστοιχες Περιφέρειες της χώρας, με περίπου 100 ώρες διαβούλευσης, υβριδικές ενημερωτικές εκδηλώσεις, ψηφιακές διαβουλεύσεις, διευρυμένες θεματικές ομάδες και ομάδες εστίασης, διαγνωστικές μελέτες, ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες πεδίου, κείμενα, παρουσιάσεις και ερωτηματολόγια διαβούλευσης, αναρτήσεις ενημερωτικού υλικού στις ιστοσελίδες του ΥπΑΑΤ, κλπ) και παρά τις δυσχέρειες στην επικοινωνία που επέφερε η πανδημία.

Οι ενημερώσεις προς φορείς και παραγωγούς συνεχίστηκαν με ημερίδες σε όλη τη χώρα και μετά την έγκρισή του, η οποία έλαβε χώρα στις 21/11/2022, μεταξύ των πρώτων από το σύνολο των στρατηγικών σχεδίων των κρατών μελών. Γεγονός που καταδεικνύει την ωριμότητά του και την εναρμόνισή του με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και με τις βασικές εθνικές στοχεύσεις.

Αποτέλεσμα της ωριμότητάς του αλλά και τη παρέμβασης του ίδιου του Πρωθυπουργού, ήταν η χώρα μας να εξασφαλίσει τους ίδιους πόρους με την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο, ύψους 19,3 δις ευρώ, όταν οι πόροι της ΚΑΠ μειώνονται, και συνολικά και επιμέρους, για τα υπόλοιπα Κράτη Μέλη.

Αυτό που διαφοροποιείται είναι η λογική με την οποία χορηγούνται οι ενισχύσεις στους εν δυνάμει δικαιούχους. Πλέον, αντί της Βασικής Ενίσχυσης και του Πρασινίσματος, ο Πυλώνας Ι έχει τρεις άξονες: Βασική Ενίσχυση, Αναδιανεμητική Ενίσχυση και Οικολογικά Σχήματα.

Η σύγκλιση της αξίας των δικαιωμάτων, απαραίτητη για να κατανέμεται πλέον πιο δίκαια η βασική ενίσχυση μεταξύ των δικαιούχων, φέρνει αυξομειώσεις στην ενίσχυση των παραγωγών.

Ωστόσο, οι πιο αδύναμες εκμεταλλεύσεις ενισχύονται συμπληρωματικά με την Αναδιανεμητική ενίσχυση, με τα ως τώρα στοιχεία να δείχνουν ότι περισσότερο από το 50% των εκμεταλλεύσεων εντάσσονται στην εν λόγω παρέμβαση και ωφελούνται από αυτή.

Στις πληρωμές άμεσων ενισχύσεων που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί υπήρξαν αστοχίες, που δικαιολογούνται από το γεγονός ότι η περίοδος που προηγήθηκε ήταν μεταβατική, τόσο για τον ΟΠΕΚΕΠΕ, όσο και για την εφαρμογή της ΚΑΠ λόγω της νέας Προγραμματικής Περιόδου.

Οι οποίες έχουν εντοπιστεί και θα διορθωθούν σε επόμενες πληρωμές, με απώτερο στόχο οι πληρωμές να έχουν ολοκληρωθεί άρτια ως την 30^η. 06.2024, καταληκτική ημερομηνία πληρωμής των ενισχύσεων έτους 2023.

Επιπλέον, δε συμπεριελάμβαναν την ενίσχυση από τα Οικολογικά Σχήματα, που αντικαθιστούν το πρασίνισμα της προηγούμενης περιόδου.

Επειδή τα Οικολογικά Σχήματα εφαρμόζονται για πρώτη φορά, πρόκειται δηλαδή για κάτι νέο στη δομή και τη λειτουργία του, για αυτή και μόνο τη χρονιά, για το 2023, θα πληρωθούν μετά την πληρωμή της Βασικής Εισοδηματικής Στήριξης, ενώ από το 2024 και μετά θα πληρώνονται ταυτόχρονα.

Εφόσον λοιπόν οι πληρωμές των άμεσων ενισχύσεων δεν έχουν ολοκληρωθεί, δεν είναι διαθέσιμα τα οριστικά στοιχεία και δεν είναι δυνατή η σύγκριση των ποσών με αυτά του προηγούμενου έτους.

Ειδικά για τα αγροτεμάχια που εξαιρέθηκαν από τις πληρωμές λόγω της εφαρμογής του Συστήματος Παρακολούθησης Εκτάσεων, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τη νέα ΚΑΠ 2023-2027, από το έτος υποβολής δηλώσεων 2023 και μετά είναι υποχρεωτική η διενέργεια ελέγχων με τη μέθοδο της παρακολούθησης (monitoring). Ο έλεγχος μέσω monitoring διενεργείται μαζικά για όλα τα αγροτεμάχια, με τη χρήση τεχνικών μέσων και ακολούθως δίνεται η δυνατότητα στους γεωργούς είτε να πραγματοποιήσουν αλλαγές στα αγροτεμάχια της δήλωσής τους για τα οποία διαπιστώθηκαν προβλήματα μέχρι ημερομηνία που θα οριστεί, είτε να στείλουν αποδεικτικά στοιχεία για την ορθότητα της δήλωσής τους. Ο έλεγχος αυτός, λόγω της πολυπλοκότητας αλλά και του μεγάλου όγκου δεδομένων, διενεργείται σταδιακά.

Στην καρτέλα της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης στο κυβερνητικό νέφος (gov.gr) αναρτώνται σταδιακά τα αποτελέσματα των ελέγχων monitoring, πρωτίστως για τα αγροτεμάχια τα οποία παρουσιάζουν εύρημα στον έλεγχο επιλεξιμότητας, με αποτέλεσμα να εξαιρεθούν της πληρωμής η οποία πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο 2023. Ο έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη και οι παραγωγοί ενημερώνονται ώστε να στείλουν αποδεικτικά στοιχεία ή να προβούν σε διορθωτικές ενέργειες, προκειμένου ο έλεγχος να ολοκληρωθεί και τα αγροτεμάχια να κριθούν ως επιλέξιμα ή μη επιλέξιμα.

Οι πληρωμές παλαιότερων ετών, αφορούν σε συμπληρωματικές πληρωμές μεμονωμένων παραγωγών με αστοχίες/παραλήψεις στις αιτήσεις τους, οι οποίες μετά την αξιολόγησή τους διορθώθηκαν με την προβλεπόμενη διαδικασία των διοικητικών πράξεων, καθώς και παραγωγούς των οποίων τα αιτήματα δικαιώθηκαν διοικητικά ή δικαστικά.

Δηλαδή, ναι μεν αφορούν σε παλιά έτη, αλλά πρόκειται για περιπτώσεις που δικαιώθηκαν εκ των υστέρων, ακόμη και μετά από αρκετά χρόνια μερικές.

Οι συμπληρωματικές πληρωμές παρελθόντων ετών, όσο απομακρυνόμαστε από το εκάστοτε έτος, διενεργούνται όλο και πιο αραιά διότι:

- αφορούν σε όλο και λιγότερο αριθμό παραγωγών
- δίνεται προτεραιότητα στο τρέχον έτος
- η πληρωμή είναι μία χρονοβόρα και δύσκολη διαδικασία και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατό κάθε φορά που δικαιώνεται ένας μικρός αριθμός παραγωγών να πραγματοποιείται και μία πληρωμή

Για να διενεργηθούν οι πληρωμές αυτές, πρέπει να υπάρχει ανάδοχος εταιρεία που θα αναλάβει το πληροφοριακό σύστημα.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ λοιπόν, ειδικά για το σκοπό αυτό, για τις εκκρεμότητες των πληρωμών αυτών και για τις ανάγκες προσαρμογής/μετάβασης υφιστάμενων συστημάτων στα δεδομένα της νέας Κ.Α.Π., έχει πραγματοποιήσει δημόσιο, ηλεκτρονικό, διεθνή διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου για το έργο με τίτλο «Συντήρηση των Πληροφοριακών Συστημάτων που υποστηρίζουν, τη διαχείριση του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ για τις ανάγκες μετάβασης στο Στρατηγικό Σχέδιο της νέας ΚΑΠ».

Η σχετική σύμβαση με την ανάδοχο ένωση εταιρειών υπεγράφη στις 24.11.2023, οπότε διευθετούνται οι εκκρεμότητες των ετών 2014-2020 που αφορούν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο. Θα ακολουθήσει η πληρωμή τους και εν συνεχεία η επεξεργασία των στοιχείων για τις εκκρεμότητες της μεταβατικής περιόδου 2021-2022.

Σχετικά με την ακαρπία της ελιάς, σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικού Κεφαλαίου του ΕΛΓΑ, αποζημιώνονται μόνο οι άμεσες ζημιές στην ηρτημένη παραγωγή, που οφείλονται σε ασφαλιστικά καλυπτόμενα αίτια.

Δεν αποζημιώνονται οι δευτερεύουσες ή εκείνες που οφείλονται σε μη ασφαλιστικά καλυπτόμενα αίτια.

Ως εκ τούτου, η ακαρπία δεν καλύπτεται ασφαλιστικά

Από τις επισημάνσεις που διενεργήθηκαν από τους γεωτεχνικούς του ΕΛΓΑ, διαπιστώθηκε ακαρπία των ελαιοδένδρων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό.

Ωστόσο, οι γεωτεχνικές υπηρεσίες του ΕΛΓΑ παρακολούθησαν με συνεχείς επισημάνσεις την πορεία της καλλιέργειας προς ενημέρωση των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, προκειμένου να συγκεντρωθούν τα απαραίτητα στοιχεία βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί με ακρίβεια η κατάσταση.

Βάσει αυτών θα αποφασιστεί αν και σε ποιες παρεμβάσεις θα προχωρήσουμε, εφόσον αυτές κριθούν απαραίτητες, εξαντλώντας κάθε δυνατό μέσο και εργαλείο που μας δίνει η εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.

Επιπλέον, αναγνωρίζοντας το πρόβλημα και αντιμετωπίζοντας την ελιά ως ένα ιδιαίτερης σημασίας εθνικό προϊόν, με πρωτοβουλία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, συγκλήθηκε συνάντηση των Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας των 9 χωρών του Νότου, με θέμα τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης στην πρωτογενή παραγωγή.

Τα πρωτεύοντα θέματα της ατζέντας του Υπουργού ήταν η ακαρπία στην ελιά και ο περονόσπορος στο αμπέλι με σκοπό την από κοινού με τις άλλες χώρες διαπίστωση, καταγραφή και αντιμετώπιση του προβλήματος, ώστε να προκύψει η βέλτιστη δυνατή πρόταση για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Οι θέσεις της Ελλάδας για:

- οικονομική στήριξη των αγροτών, που συρρικνώνεται σημαντικά το εισόδημά τους,
- συνεργασία των ερευνητικών ινστιτούτων και φορέων για τη βελτίωση ανθεκτικότητας των ποικιλιών, και
- αξιοποίηση του ποσοστού του 2% από την ΚΑΠ για ανακούφιση των ζημιωθέντων από την κλιματική κρίση

αγκαλιάστηκαν θερμά από τις άλλες χώρες και το Φεβρουάριο θα ακολουθήσει επόμενη συνάντηση πάνω στην ίδια ατζέντα για να εδραιωθεί κοινό μέτωπο αντιμετώπισης. Υπενθυμίζεται ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας έχει αποδεδειγμένα υπάρξει αρωγός των παραγωγών όποτε κρίθηκε απαραίτητο.

Ειδικά για την ελιά, ενδεικτικό της σημασίας που δίνουν οι Κυβερνήσεις μας στη συγκεκριμένη καλλιέργεια είναι το γεγονός ότι ενισχύθηκαν τόσο μέσω του ΠΑΑ όσο και μέσω των Κρατικών Ενισχύσεων και των Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας, με τέσσερεις Αποφάσεις των οποίων ο συνολικός Προϋπολογισμός ξεπέρασε το πρωτοφανές ποσό των 150 εκ €.

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι η συνολική αναμόρφωση του γεωργοασφαλιστικού συστήματος και η νομοθέτηση ενός νέου, εκσυγχρονισμένου και βελτιωμένου κανονισμού του ΕΛΓΑ αποτελεί εξ αρχής βασικό στόχο της Κυβέρνησης και της πολιτικής ηγεσίας του ΥπΑΑΤ και έχει ήδη δρομολογηθεί, ώστε να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες παραγωγών και κτηνοτρόφων, όπως αυτές διαμορφώνονται και διαφοροποιούνται, με βάση τις νέες κλιματικές συνθήκες.

Προς το σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκαν δύο μελέτες, της Παγκόσμιας Τράπεζας και της PWC, τις οποίες αξιολογούμε σχεδιάζοντας τα επόμενα μας βήματα, πάντα με γνώμονα την οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού και τη φερεγγυότητα των υπηρεσιών του.

Οι εν λόγω μελέτες περιλαμβάνουν την αξιολόγηση νέων κινδύνων, νέων μορφών ασφάλισης και της δυνατότητας αξιοποίησης των διαθέσιμων από την νέα ΚΑΠ εργαλείων διαχείρισης κινδύνων (Καν. 2021/2115, άρθρο 76), όπως η επιδότηση ασφαλιστρου για την κάλυψη ζημιών στην αγροτική παραγωγή από κινδύνους υψηλού ρίσκου σε επιπλέον εθελοντικές κατηγορίες ασφάλισης.

Όπως έχει ανακοινώσει ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εντός των επομένων μηνών θα κατατεθεί το σχετικό νομοσχέδιο προς ψήφιση στη Βουλή.

Για το σκοπό αυτό στην 1η Τροποποίηση του ΣΣ ΚΑΠ που υποβλήθηκε προς έγκριση στην Ε. Επιτροπή περιλαμβάνεται και σχετικό τεχνικό δελτίο ενεργοποίησης της συγκεκριμένης δυνατότητας με ενωσιακούς πόρους της τάξης των 200 εκ. €.

Τέλος, σχετικά με την ΚΑΠ, η τελική και οριστική διαμόρφωση του Στρατηγικού Σχεδίου της χώρας μας είναι μία δυναμική διαδικασία που εμπεριέχει μεταβολές και προσαρμογές. Βάσει:

- των συμπερασμάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του,
- των νέων δεδομένων - κοινωνικών, οικονομικών και κλιματικών - που προκύπτουν εντός του ευμετάβλητου περιβάλλοντός μας,
- των αιτημάτων που κομίζουν στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου μας οι παραγωγοί και οι φορείς τους

η χώρα μας επεξεργάζεται και υποβάλλει αιτήματα τροποποίησης στην ΕΕ, όπως προβλέπεται και απαιτείται, προκειμένου να ενσωματώνει αυτά τα νέα δεδομένα και να βελτιώνεται, με μοναδικό γνώμονα το όφελος των παραγωγών και της χώρας μας.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

Βουλευτή κ. Μιχ. Κατρίνη